

Ще однією проблемою є недостатня технічна оснащеність інфраструктури. У багатьох громадських місцях відсутні сучасні цифрові екрани або табло. Крім того, не всі користувачі мають доступ до смартфонів або стабільного інтернет-з'єднання, що обмежує можливість отримання відеоконтенту через мобільні застосунки чи соціальні мережі. Інформація може подаватися в різних форматах, що ускладнює її швидке сприйняття.

Отже, використання жестової мови в системах оповіщення не тільки підвищує доступність інформації, а й забезпечує рівні умови для своєчасного реагування на загрози.

## **ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ**

**Лотарєва Д.В., Курепін В.М.**

*Миколаївський національний аграрний університет*

*kurpins@ukr.net*

Забезпечити захист життя, здоров'я та добробут населення в умовах сучасних ризиків та загроз можливе через сукупність цінностей, знань, норм поведінки та установок, що формують відповідальне ставлення людини до власної безпеки та безпеки оточуючих, іншими словами завдяки культурі безпеки. Культура безпеки на тлі зростання кількості та складності загроз має особливе значення, оскільки визначає рівень готовності суспільства до реагування на надзвичайні ситуації.

Свідоме сприйняття ризиків, здатність оцінювати небезпеки та приймати обґрунтовані рішення щодо їх уникнення чи мінімізації наслідків передбачає не лише наявність теоретичних знань, а й розвиток практичних навичок дій у кризових ситуаціях. Культура безпеки формує психологічну стійкість, яка дозволяє зменшити рівень паніки та підвищити ефективність реагування на небезпеки. Важлива внутрішня мотивація до дотримання правил безпеки. Вона сприяє створенню безпечного середовища на індивідуальному та громадському рівнях [1, с. 128], забезпечує ефективність взаємодії між населенням та службами реагування.

Підготовка населення до дій у надзвичайних ситуаціях зумовлена сучасними умовами, але незважаючи на широкий спектр ризиків та небезпек із-за низки системних проблем є недостатньо ефективною. Рівень освіченості громадян щодо потенційних загроз, алгоритмів поведінки, адекватному реагуванні на кризові ситуації залишається недостатнім. Базові практичні навички самозахисту та надання першої допомоги залишаються недоступними до значної частини населення. Це ризик для життя та здоров'я громадян, які знаходяться у зоні не комфортності. Якщо до перерахованих проблем додати формальний характер проведення освітніх заходів, отримуємо неналежний рівень засвоєння знань та відпрацювання практичних навичок.

Ефективність підготовки знижується обмеженим доступом до якісних освітніх ресурсів, застарілими методиками викладання [2, с. 372], особливо на віддалених чи сільських територіях. Не менш важливою є координація між органами влади, освітніми установами та службами цивільної захисту, але її буває недостатньо, що призводить до фрагментарності підходів та відсутності єдиної системи підготовки населення. Істотною проблемою остається низька мотивація громадян до навчання, пов'язано це з недооцінкою можливих ризиків та відсутністю сформованої культури безпеки. Наявні проблеми ліквідуються використанням інтерактивних технологій, симуляцій та тренувань тощо, впровадженням сучасних підходів та формування відповідального ставлення до питань безпеки.

Отже, підвищення рівня готовності населення та формування культури безпеки є ключовими умовами ефективного реагування на надзвичайні ситуації та забезпечення стійкості суспільства до сучасних загроз.

#### **Список використаних джерел**

1. Іваненко В. С. Взаємодія місцевих органів влади та засобів масової інформації як фактор реалізації інформаційної політики при надзвичайних ситуаціях. *Modern Economics*. 2025. № 49(2025). С. 124-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-17).
2. Курепін В. М. Навчання з цивільного захисту як форма неформальної освіти. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : збірник матеріалів V міжнар. науково-практичної інтернет-конференції, (м. Київ, 09-10 грудня 2025 р.) / за ред. О. М. Топузова, О. В. Малихіна. Київ : Видавництво Людмила, 2026. С. 370-374. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/24247>

### **ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**Ляшкевич А. І.**

*Херсонська державна морська академія,  
кафедра соціально-гуманітарної підготовки  
antonina26.72@gmail.com*

У сучасних умовах суспільного розвитку, що характеризуються зростанням кількості надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру, особливої актуальності набуває проблема підготовки здобувачів освіти до безпечної життєдіяльності. Від рівня сформованості відповідних знань, умінь і навичок залежить не лише особиста безпека, а й здатність ефективно діяти в умовах ризику та невизначеності.

Важливого значення в цьому контексті набувають організаційно-педагогічні умови, що забезпечують цілісність і результативність освітнього процесу. Ключовими організаційними аспектами є удосконалення структури підготовки здобувачів освіти, що передбачає інтеграцію питань безпеки життєдіяльності у зміст освітніх програм, а також забезпечення міждисциплінарних зв'язків. Важливим є впровадження навчальних програм, які поєднують теоретичну підготовку з практичною діяльністю, орієнтованою на відпрацювання алгоритмів поведінки в надзвичайних ситуаціях.

Суттєву роль має створення сучасного освітнього середовища: методичне забезпечення (підручники, навчальні посібники, дидактичні матеріали, електронні ресурси), а також розвиток матеріально-технічної бази. Використання тренажерів, симуляторів, спеціалізованого обладнання дозволяє моделювати різні типи надзвичайних ситуацій і формувати практичні навички дій у максимально наближених до реальних умовах.

Сучасний викладач має володіти не лише ґрунтовними знаннями, а й інноваційними педагогічними технологіями, бути готовим до використання інтерактивних форм і методів навчання, спрямованих на формування безпечної поведінки у здобувачів освіти, а також розвитку самостійності, відповідальності й критичного мислення.

Серед педагогічних підходів і методик особливу ефективність демонструють активні та інтерактивні методи навчання, зокрема групова робота, дискусії, аналіз ситуацій, рольові й ділові ігри. Вони сприяють залученню здобувачів освіти до активної